

Қазақ Ұлттық Аграрлық Университеті

Биологиялық қауіпсіздік кафедрасы

Тақырыбы: *Ет қоректілер описторхозын балау әдістері*

Орындаған: 413 топ студенті
Абдулдаева Альбина
Жетекшісі: Усманғалева С.С

Алматы 2014 ж

Зерттеу жұмысының негізгі мақсаты:

Ет қоректілерді описторхозын балау әдістері мен алдын алу шараларын меңгеріп, олардың тиімді үлгісін ұсыну

*Осы мақсатты шешу үшін төмендегідей
міндеттер қойылды:*

- Ақмола облысы бойынша описторхоздың таралуын зерттеу.
- Описторхозды зертханалық балау әдістері
- Ет қоректілер описторхозына қарсы ветеринариялық санитариялық шараларды ұйымдастыру

Материалдар мен әдістер

Зерттеулер Ақмола облысы, ветеринариялық клиникада және Қазак ұлттық аграрлық университетінің биологиялық қауіпсіздік кафедрасының зертханасында жүргізілді.

Жалпы ережелер

1. Описторхоз – трематодоздар тобындағы гельминтоз, адамның және көптеген етқоректі жануарлар мен кеміргіштердің бауырындағы өт жолдарында, өт қабында және ұйқы безіндегі паразитті тіршілік ететін *Opisthorchis felineus* – екі айырмысық (сібір) арқылы пайда болады.
2. Дүние жүзінде описторхистардан барлығы 20 млн. жуық адам зардап шегеді.
3. Ресейде жыл сайын халық арасындағы барлығына дерлік субъектерде описторхозбен ауыратын 40 мыңға жуық адам тіркеледі және аурудың төмендеу нышандары байқалмайды.
4. Қазақстанда жыл сайын негізінен Ақмола, Шығыс-Қазақстан, Қостанай, Павлодар, Қарағанды, Батыс-Қазақстан, Солтүстік-Қазақстан облыстарының аумақтарында 1 300 - 1 500 описторхозбен ауру жағдайлары анықталады.
5. Описторхоз ошақтарындағы санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау ауруларды анықтау мен емдеуді;
6. инвазияның іс жүзінде және потенциалды берілу аудандарындағы алдын алу іс-шараларының кешенін;
7. описторхоз қоздырғышының аралық, қосымша және соңғы иелерін анықтауды және оның айналымының жолдарын белгілеуді білдіреді.

Балау әдістері

▣ **Клиникалық балау**

▣ **Фюллеборн әдісі.**

▣ **Дарлинг әдісі**

Адамдар – описторхоздың ақтық иесі

*Фюллеборн әдісінің
нәтижесі*

Описторхоз ж...

Гельминтоовоскопиялық зерттеу әдістерінің нәтижесі

№	Зерттелеген ет қоректілер	Зерттелген ет қоректілер саны	Ауруға шалдыққаны	Инвазиялық экстенсивтілігі %		
Д ар ли нг	Фюллеборн	Дарлинг	Фюллеборн			
1	Ит	12	1	3	8,3	25
2	Мысық	12	1	4	8,3	33,3
	Барлығы:	24	2	7	8,3	29,1

Opistorchus felineus

жұмыртқасы

Описторхтың жұмыртқасы сопақ, көлемі $0,026-1,030 \times 0,1-0,013$ мм., ақ сары түсті, сыртқы қабықшасы бір жақ ұшына қарай қалыңдалған. Жұмыртқа ішінде қалыптасқан мирацидий бар.

Opistorchus felineus **жұмыртқасы**

Компрессорлық әдіспен жұмыс істеуде

Компрессорлық зерттеу әдісінің нәтижесі

№	Зерттелген балық түрі	Зерттелген саны	сынама	Зарарланған сынама саны	Инвазияның экстенсивтілігі %
1	сазан	18		11	61,1
2	табан	18		8	44,4
3	ақ қайран	18		3	16,6
4	бахтах	18		9	50
5	шабақ	18		7	38,8
6	шортан	18		8	44,4
7	ақ марка	18		2	11,1
	Барлығы:	126		48	38,1

Балықты метацеркарийге тексеру

20/08/2011

Мысық емдеудің жүйелері

Гексихол	4	2	50
Бильтрицид	4	2	50
Празиквантел	4	4	100
Барлығы	12	8	66,6

Ит емдеудің жүйелері

Гексихол	4	2	50
Бильтрицид	4	2	50
Празиквантел	4	4	100
Барлығы	12	8	66,6

АЛДЫН-АЛА САҚТАНДЫРУ ШАРАЛАРЫ

- Сатуға түсетін балықтарды ветеринариялық санитариялық сараптаудан өткізу;
- Егер балықты $-2...-13^{\circ}\text{C}$ мұздатылса, олар 24 күнде толықтай жойылады;
- -30°C температурада болса, 5 сағатта қырылады;
- Вакуумдық жағдайда өңдегенде;
- Етқоректілерге шикі балықты жегізбеу;
- Балықшылар кемесінде санитариялық тазалық сақтау шаралары қатаң сақталынуы керек;
- Адам және жануарлар нәжісінің суға түспеуін қадағалау керек.
- Балықшылар кемелерінде санитариялық тазалық сақтау шаралары қатаң жүзеге асуы қажет.
- Описторхозды жұқтырып алудан сақтандыру мақсатында алдымен жаңадан ауланған балықты кем дегенде 20 минут қайнату немесе қуыруы қажет. 1 кг балықты 200 грамм тұз салынған тұзды суда тұздау керек.

Алдын ала сақтандыру және емдеу шараларынан кейінгі жүргізілген фюллеборн әдісінің нәтижесі

1	ит	12	-
2	мысық	12	-
	Барлығы:	24	-

ҚОРЫТЫНДЫ

- Қорыта келгенде, жүргізілген зерттеу нәтижесіне сүйене отырып ет қоректілер описторхозын балау үшін Фюллеборн және қосымша иесі балықтарды компрессорлық әдістермен тексеру нәтижесі тиімді деп есептейміз.
- Алдын ала сақтандыру шараларын үнемі қадағалап отыруымыз керек.

Құрметті тыңдарман қауым кез –
келген аурудың алдын алу ол жеке бас
гигиенасына, және таза, балауса
өнімдерді қолдануға байланысты,
сондықтан сақтанайық ағайын!!!

*Көңіл қойып
тыңдағандары-
ңызға рахмет!!!*

